

הלכות יום טוב סימן תקיז תקיח

ביאורים ומוספים

[שעה"צ ס"ק ז]

אכל מן הנחתום בעצמו אין להחיר לקח ביום טוב⁶.

6) ובטעם החילוק בין נחתום לחנוני, כתב המג"א (ס"ק ב) בדעת הב"י, שבנחתום גזרו שמא יאמר לו הישראל לעשות עבורו, ובחנוני הרי אין לחוש לכך.

[שעה"צ שם]

וכדלעיל בסימן ששה סעיף ד לענין שבת, עין שם⁶.

6) שלענין פת שאפה נכרי לעצמו בשבת, הביא השו"ע (שם) מחלוקת הפוסקים אם היא מותרת בשבת, וכתב שבשעת הדחק או לצורך מצוה יש לסמוך על המתירים.

[משנ"ב ס"ק ה]

ולתקנות לו הפעות שיקח בעצמו, דהוי על-פלגנים עבדא דחל. ואלפלו על-גרי עפוי"ם אסור לקנות⁷.

7) ובטעם הדבר כתב השו"ע הרב (ס"ו), שבכל האופנים האלו שהמעות מגיעות לידי המוכר ביום טוב, ניכר הדבר שהוא מקח וממכר, אך כשאינו נותן מעות נראה הדבר כשאלה.

[משנ"ב ס"ק יא]

אסור לאכל מהם⁸.

8) השיעור שבו נחשב שרגיל לעשות כן, כתב הכף החיים (ס"ק כד) שבשתי פעמים כבר נחשב לרגיל בכך.

[משנ"ב ס"ק יב]

ועין לעיל בסימן שכד סעיף כ במשנה פרוכה⁹.

9) שם (ס"ק ד) ביאר את דברי השו"ע בשם הא"ר והפמ"ג, שמה שאסור למדוד כדי לתת לפני בהמתו היינו ליקח את השעורים בכלי מידה, ומה שהחיר לשער היינו ליקח באומד בכלי אחר שאינו כלי המידה.

סימן תקיח

דיני הוצאה מרשות לרשות ביום טוב

[משנ"ב ס"ק א]

מתוך שהתרה הוצאה¹ וכי, וכן הדין בהקצרה ושחיתה ואפ"ה ובשול².

1) ולענין אם יש דין 'מתוך' בבהמה היוצאת במשא, לדעת

הפוסקים שאדם מצווה על שבייתת בהמתו ביום טוב, כתב בשעה"צ לעיל (סי' תצה ס"ק כא) בשם הגר"א שלא אומרים 'מתוך' בבהמה כיון שלא שייך לצורך, וביאר בהגהות רבי ברוך פרנקל (שם ס"ק ה) שכונת הגר"א היא שדוקא אצל אדם שכשעשה מלאכה לצורך אוכל נפש אין המלאכה נחשבת 'מלאכת עבודה', שהרי גם מי שאדון לעצמו ואינו עובד לזולתו עושה לעצמו את צרכי מאכלו, ולכן התירה התורה את מלאכת אוכל נפש ביום טוב, ומתוך שהתורה המלאכה לצורך אוכל נפש הותרה גם שלא לצורך אוכל נפש, אך כלפי בהמתו שהאסור לעבוד בה הוא מחמת הציווי של "למען ינוח" וגו', הרי בכל מלאכה שיעשה עמה גם אם יהיה זה לצורך אוכל נפש היא לא תנח, ולכן לא התירה התורה לעשות עמה מלאכת אוכל נפש, וממילא לא שייך בה ההיתר של 'מתוך' לענין דברים שאינם אוכל נפש.

2) ולענין האם אומרים 'מתוך' בשאר מלאכות שעיקר עשייתן לצורך אוכל נפש, בגון מלאכת בורר וכדו', דעת הגר"י קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ה ס"ק א עמ' טח) שממה שלא הזכיר המשגיב אלא את המלאכות המפורשות בגמרא שיש בהן היתר של 'מתוך', יתכן שדעתו שבשאר מלאכות אין דין 'מתוך', ולכן יהיה אסור לברור ביום טוב בגדים או ספרים וכדו' אף כשבוררם לצורך היום, וסיים שצ"ע למעשה [אך שם (פט"ז ס"ק א עמ' קכו) נקט בפשיטות שאסור לברור ביום טוב אף לצורך יום טוב כל שאינו צורך אוכל נפש]. מאידך, הישועות יעקב (סי' תקי ס"ק א) כתב שאומרים 'מתוך' במלאכת בורר ומושמעות דבריו שכן הדין גם בשאר מלאכות, והנשמת אדם (כלל פ אות א) כתב שבכל י"ב המלאכות שעיקרן לצורך אכילה [שהן: הקוצר, הנעמר, הדש, הזורה, הבורר, הטוחן, המרקד, הלש האופה, וכן הצר, השוחט והמפשיט], וכן במלאכות הוצאה הבערה אומרים 'מתוך' ואמנם פסק השו"ע לעיל (סי' תצה ס"ב) שחלק ממלאכות אלו אסורות מדרבנן, והמשגיב שם (ס"ק יג) הביא שיש מהפוסקים הסוברים שהמלאכות המוזכרות שם בשו"ע אסורות מן התורה, ודעת הגר"ש וואזנר (שרית שבט הלוי ח"י סי' עט) סתומת השו"ע הפוסקים שאומרים 'מתוך' בכל מלאכות שעיקרן לצורך אוכל נפש.

3) במלאכת בורר מצאנו מחלוקת הפוסקים האם מותרת ביום טוב לצורך אחר מאכילה, בשרית אור לציון (ח"ג פי"ט תשובה ז) כתב שיותר לברור בנד מערימת בגדים ביום טוב, ובלבד שצריך לו לבו ביום, מאידך, דעת הגר"ש אלישיב (מבקשי תורה יום טוב עמ' רט) שאין לברור ספרים ביום טוב. ויתכן שחלקו במחלוקת המובאת לעיל.

ולענין אם יש דין 'מתוך' במלאכת כיבוי, ראה בשעה"צ לעיל (סי' תקז ס"ק לו) שהביא בזה מחלוקת הפוסקים.

הלכות יום טוב סימן תקיז תקיה

קמ באור הגולה

ד תוספות פכחוד
גילויים ס"ד. ועין
במה שצטנתי לעיל
סימן ס"ד כע"ד
ה טור בשם אב"ד
הרא"ש בהשוכר
כלל כ"ו ע"ת
לעיל סימן שבג
ז צ"ח דל"ל לעיל
שכ"ד ע"פ ב

לקח ממנו, דאדעתא דאינו יהודי טחגי לה, ויהוא הדין (ה) לקח ממנו (ג) פת (ו) שאפה בו-כיום (ז) (וכן אם נאפה בשבת שלפניו) (כ"ט): ב "ישאל שאמר לאינו יהודי מבעוד יום 'תקנה לי יונים (ח) למחר', (ט) לא יפה עשה, אבל אם עשה ככך, (ז) מחר לאכל מהם ביום-טוב, (י) והוא שלא יהיו (ס) מפריחין; אבל אם רגיל בכך, (יא) אסור לאכל מהם, דאין זה חשוב דיעבד פנין שרגיל בכך: ג' לומר לחברו 'מלא לי קלי זה וזו', דינו ביום-טוב כמו בשבת הגה פדאיקא סימן שכג. והוא הדין דאסור להטיל גורלות ביום-טוב כמו בשבת, פדאיקא לעיל סימן שכג ע"פ ו: ד (יב) 'לא ימד אדם שעורים לתן לפני בהמתו. אלא משער ונותן לה:

תקיה דיגי הוצאה מרשות לרשות ביום-טוב, ובו ט' סעיפים:

א (א) *מתוך שהתרה הוצאה לערך אכילה

א נקרא ביצה י"ב

באר היטב

עבא דהל, ואפלו ע"י א"י אסור לקנות, כמ"ש ס"ב, יש"ש. ונ"ל דבמקום ששומת הלחם ידוע וא"צ פשוט דמים מחר ללקחו בלא תחית מעות, כמ"ש סימן שכג, מ"א: (ד) מחר. ואם יש לחש שהובא מחוץ לתחום והוא עיר שרבה ישאל, אסור: (ה) מפריחין. פירוש, שלא יהיו גדולים שזכאים לפרת חוץ לתחום, דאז ח"ל מקצה:

אצל הא"י, ופעם א' קצא החותם מקלקל ואסר לקח הפת. וקב"ב ס"א: ונ"ל דאם הישראל קנה קפח מע"ט והיה"ט אצל הא"י בלא חותם וכי"ט רוצה שהוא טוב ויפה כמו הראשון, שרי, ולא תישעין שקא"י החליף אם אינו נהנה בתלפין, כמ"ש בי"ד סימן קיח. ועין סימן תתק"ט ס"ק א כמ"ש: (ג) פת. כיהו אסור לקחת הא"י לביתו ולתן בערו השעות, דהוי

באור הלכה

* מתוך שהתרה הוצאה. עין בבית יוסף שהתרה לקביא דברי הפוסקים החולקים בזה. וקט"ב הדברים בחופפת באור הוא, הדיעה החופפת והרא"ש, הוצאה שלא לערך כלל כהוצאת אבנים וכדומה, מן התורה אסור, ולא עפ"י, מסקמא ארעקם קנה השתקה והתקנה. ואם קנה ידוע לו שהשתקה והתקנה קנה מערב-יום-טוב, אז מותר אפילו בעיר שרבה ישאל, דהאפיה הלא היא מלאכה המהרת ביום-טוב. וכתבו האחרונים, דכל זה מגוי ששומת הלחם קנה ידוע ואין צורך עקה לשא ולתן עמו בעד דמי המקח, דאי לא הכי גם גבי ישראל אסור, ודלעיל בסימן שכג; ועין שם יתר הפרטים שצריך לזהר גבי ישאל, והוא הדין גבי עפ"י. עוד כתבו, דאם אינו מאמינו העכו"ם בלי התיבת המעות מחר להניח לו משפוח על זה, אבל אסור לקרא העפ"י לביתו ולתראות לו המעות שיקח בעצמו, דהוי על-כף-פנים עבדא דהל. ואפלו על-ידי עפ"י אסור (ה) לקנות: (ו) שאפה בו-כיום. עין בית יוסף ונדב"מ ע"ש ששם מירין בזה, ובשלחן-ערוך סתם להקל בדיעת המירין, וקב"ב הסי' א"ט דאין להקל כי אם בעת הצורך: (ז) וכן אם נאפה בשבת שלפניו. ודעה לומר, דלא אסורין לה משום הנגה שמכח ליום-טוב, (ו) הואיל דמשער הדין אף בשבת ופסא מחר לאכל (דאף דמשום חקרא דשבת מחמירין לעיל בסימן שכג ע"פ ד) שלא בשעת הדחק, (ז) על-כף-פנים ביום טוב שלא צנניו אין להחמיר: ב (ח) למחר. ודעה לומר, לערך יום-טוב: (ט) לא יפה עשה. פירוש, ביק ענקו לו מעות לקנות לו למחר (ט) ובין שאמר לו 'קנה מעות שלך ואני אחזיר לך', בכל ענין אסור, ואפלו אם הגוי קונה בלא מענה, אפלו הכי אסור פנין שהעכו"ם (ט) פוסק סכום המעות ביום-טוב, והטעם, דכל מה שאסור לעשות על-ידי ישראל בעצמו, אסור לומר לעכו"ם לעשותו ביום טוב (י) אפלו אם מצאנו מערב-יום-טוב לזה: (י) והוא שלא יקחו מפרחין איכא למחש (יא) שמה נצודו היום, ואת-על-פי שנצודו בשביל גוים או אפלו נצודו ממילא, מפל מקום ידוע דכל דבר שמחטר צידה מבעוד יום אסור משום מקצה, ודלעיל בסעיף א; והתקנה פשאר ויני ישראל אנים צריכין, דשל עכו"ם אין צריכים הנגה, ודלעיל בסימן תצו ע"פ טו. וכל זה כשהובא מתוך התחום, או אפלו מחוץ לתחום ובעיר שרבה עכו"ם דאדעתא הובא, (יב) אבל בעיר שרבה ישאל ומחוץ לתחום, אסור לאכלם עד לערב כבדי שיעשו, וכנ"ל בסימן תקט"ו: (יא) אסור לאכל מהם. הטעם עד לערב ובבדי שיעשו, כ"י שלא יקנה ממה שקנה עבדו ביום-טוב: ד (יב) לא ימדד וכו'. מפיג שנתאה באלו הוא מודד למפר. ועין לעיל בסימן שכד ע"פ ב במשנה ברוכה⁹, והוא הדין לענין יום-טוב:

משנה ברורה

נמי הוי לכס בין-השמשות או לעשות מהן קליות ודו"סא, (ד) והוא הדין שפון ושעורים: (ה) לקח ממנו פת וכו'. ודעה לומר, אפלו ידוע שהקמח נוסף היום, כיון שהוא בעיר שרוב הלוקחים הם עפ"י, מסקמא ארעקם קנה השתקה והתקנה. ואם קנה ידוע לו שהשתקה והתקנה קנה מערב-יום-טוב, אז מותר אפילו בעיר שרבה ישאל, דהאפיה הלא היא מלאכה המהרת ביום-טוב. וכתבו האחרונים, דכל זה מגוי ששומת הלחם קנה ידוע ואין צורך עקה לשא ולתן עמו בעד דמי המקח, דאי לא הכי גם גבי ישראל אסור, ודלעיל בסימן שכג; ועין שם יתר הפרטים שצריך לזהר גבי ישאל, והוא הדין גבי עפ"י. עוד כתבו, דאם אינו מאמינו העכו"ם בלי התיבת המעות מחר להניח לו משפוח על זה, אבל אסור לקרא העפ"י לביתו ולתראות לו המעות שיקח בעצמו, דהוי על-כף-פנים עבדא דהל. ואפלו על-ידי עפ"י אסור (ה) לקנות: (ו) שאפה בו-כיום. עין בית יוסף ונדב"מ ע"ש ששם מירין בזה, ובשלחן-ערוך סתם להקל בדיעת המירין, וקב"ב הסי' א"ט דאין להקל כי אם בעת הצורך: (ז) וכן אם נאפה בשבת שלפניו. ודעה לומר, דלא אסורין לה משום הנגה שמכח ליום-טוב, (ו) הואיל דמשער הדין אף בשבת ופסא מחר לאכל (דאף דמשום חקרא דשבת מחמירין לעיל בסימן שכג ע"פ ד) שלא בשעת הדחק, (ז) על-כף-פנים ביום טוב שלא צנניו אין להחמיר: ב (ח) למחר. ודעה לומר, לערך יום-טוב: (ט) לא יפה עשה. פירוש, ביק ענקו לו מעות לקנות לו למחר (ט) ובין שאמר לו 'קנה מעות שלך ואני אחזיר לך', בכל ענין אסור, ואפלו אם הגוי קונה בלא מענה, אפלו הכי אסור פנין שהעכו"ם (ט) פוסק סכום המעות ביום-טוב, והטעם, דכל מה שאסור לעשות על-ידי ישראל בעצמו, אסור לומר לעכו"ם לעשותו ביום טוב (י) אפלו אם מצאנו מערב-יום-טוב לזה: (י) והוא שלא יקחו מפרחין איכא למחש (יא) שמה נצודו היום, ואת-על-פי שנצודו בשביל גוים או אפלו נצודו ממילא, מפל מקום ידוע דכל דבר שמחטר צידה מבעוד יום אסור משום מקצה, ודלעיל בסעיף א; והתקנה פשאר ויני ישראל אנים צריכין, דשל עכו"ם אין צריכים הנגה, ודלעיל בסימן תצו ע"פ טו. וכל זה כשהובא מתוך התחום, או אפלו מחוץ לתחום ובעיר שרבה עכו"ם דאדעתא הובא, (יב) אבל בעיר שרבה ישאל ומחוץ לתחום, אסור לאכלם עד לערב כבדי שיעשו, וכנ"ל בסימן תקט"ו: (יא) אסור לאכל מהם. הטעם עד לערב ובבדי שיעשו, כ"י שלא יקנה ממה שקנה עבדו ביום-טוב: ד (יב) לא ימדד וכו'. מפיג שנתאה באלו הוא מודד למפר. ועין לעיל בסימן שכד ע"פ ב במשנה ברוכה⁹, והוא הדין לענין יום-טוב:

א (א) מתוך שהתרה הוצאה יכו'. וכן הדין (ב) בהכרעה ישחישא ואפיה ובשול"ש, שהם מלאכות השכיכות לאכל נפש, אמרינן בהו 'מתוך'

שער הציון

(ז) מנן אבדקת. ודע, דלדעת הפק"א אבדקת לא הוה השלחן-ערוך בפשיטת לקח כי אם סיד הסגני שהוא לוקח מן נהחמוין. אבל מן הנחתום בעצמו אין להמיר לקח ביום-טוב⁶ כי אם בשעת הדחק, ודלעיל בסימן שכג ע"פ ד לענין שבת, עין שם⁶; אבל הבית-מאיר והב"י שם מפקפקין על חלוקה זו, ודעתם דאין הלוקח מן חגני לנחתום, ומאי דמתיר השלחן-ערוך כאן בפשיטת, קב"ב הבית-מאיר משום דכיוס-טוב קמ"ה המספר צעמו על דעת המקלחין ונודו טעמים עין שם, וכן פתח בהמדר"משה, ולפי דבריהם, שלא בשעת הדחק בשבת עם חגני אין להקל: (כ) והנה בהמדר"משה כתב שאסור לתן לעפ"י מעות מערב-יום טוב ששמן לו פת ביום-טוב ולעצות דעתי, אחרי שהמיר חבמים לילך אצל חגני הנגיל אצלו חגני הנגיל אצלו ופירש שם רש"י דכיון שרגיל אצלו טאמינו בלא נחת מעות ביום-טוב, ואס"ינן טאי גריעתא קשה קהים לו מעות מבעוד יום? ואפשר דסברתו, דעל-ידי זה נשלם המכירה בשלמות, אכן מדברי הג"ה לעיל בסימן שכג ע"פ ד דכתב: אסור לתן מעות מערב-שבת שישמן לו הפת בשבת משום דאז אדעתא דישאל קעבדי. ואס"ינן ביום-טוב פי האי נתא דאין לחש כשום אפיה דהא מתרת ביום-טוב, אין לחש בזה משום מקח וממכר, ולא דמי לע"פ ב דשם העפ"י פוסק סכום המעות ביום-טוב: (ל) בית יוסף: (י) אלהי רבה: (ח) עלת-שבת, וכן כתב בית-יוסף בשם הרא"ש: (ט) עלת-שבת והג"ה: (י) עלת-שבת והג"ה: (יב) פוסקים. ועין לעיל בסימן תצו ע"פ ד לענין יום-טוב ע"י. ודע, דבבית-יוסף בשם הלכות הרא"ש מנר השעור דמפריחין מנינו חוץ לתחום, ומשכח מה דכל שאין בקחם לפרת חוץ לתחום הוי להו כנצודין ואינם נחשבינן כמחטרי צידה. ובחמ"ד משה מחפזא על זה, מאן מצא הרא"ש שעור זה, והלא ברא"ש פרק אין עדין פרש הגמרא דהשעור דמחטרי צידה לא הוה נצודין דלש פעות-סופר בדברי המשנה וצריך לומר 'אפלו אים מחוץ לתחום אסורים' וכו', ודעה לומר אף שלא הובאו מחוץ לתחום, וגם הטור ושלחן-ערוך לא הזכירו כלל שעור הפריחה מחוץ לתחום, ועין בפרי"מ דים שם הוא נשאר בזה בצורך עין: (יג) אחרונים: (ד) מגיד-משנה ושאר פוסקים והובא ברא"ש והג"ה ודעת הרמב"ם בזה יש מוכיח רבה, עין בהלכה יג ובמאירי בסוגין:

הלכות יום טוב סימן תקיח

(ב) התרה שלא לצרף, (ג) בגזן קטן (ד) וולב *נספריתורה וכלים הגה (ה) *הצריכים לו *קצת

ב משנה שם וקביה
הלל ג הריף ושאר
פוסקים

באר היטב

(ה) קטן. אפלו לטל, ישיש, הניא, מ"א :

משנה ברורה

וכו', דאף דקתיב "אף אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לקם", קבלו תנ"ל והפננה היא: איתן מלאכות הרגילות להעשות לצרף אכל-נפש, אפלו אם עתה אין פננה לצרף אכילה, התיחה התורה. ועין לקמה במה שפנים הרב"א לענין הוצאה דאזנין בה, דבעינן שיהא על-כפולפנים צרף קצת, (ג) והוא הדין בכל הנספר לעיל: (ב) התרה שלא לצרף. אפלו להוציא אותו לרשות-הרבים, וכל-שכן לכמילתי: (ג) בגזן קטן. לא מבקש דאם לא יוציא יבכה, וצ"ע ער האב על-יד-יה, כנודאי מתר, אלא אפלו אם יכול להניחו אצל אמו ולא יבכה, מפל מקום אם יש לאב געגועים על בנו (ג) וישמח האב לטל צמו, גם-כן מתר, דהוא שמחת יום-טוב ומקרי צרף היום: (ד) וולב *נספריתורה. לולב לצאת ביום *נספר-התורה לקרות בו היום, דהוא צרף מצוה: (ה) הצריכים לו קצת. ליום-טוב, ואפלו קאי, (ד) ואפלו אין צריך להן (ה) רק לשם מכשית להתקשט בקטן. (ו) אכל שלא לצרף כלל הוה להו כקאבים.

באור הלכה

התירו אלא בדאיכא ערף קצת, אכן לדעת רש"י התרה הוצאה כמותו וכר אפלו שלא לצרף כלל, והוצאה אכנים רק מדרבנן אסור, וכן הוא דעת הר"ף לפי מה שפיעד הר"ן בסוף דבריו, וכן כתב טרב סמגיד דעת הר"ף, וכן נראה דעת הרמב"ם, וכן הוא דעת רבנו ישעיה הראשון, מכאן שבבבלי-לקט ודבריו ריא"ו, וכן דעת ריא"ו פצ"טו, ומצד עוד הר"ן, דלרש"י וכן להר"ף אפלו אסור דרבנן ליכא בהוצאה שלא לצרף שאינו מוציא לצרף ספר, ולא אסור חכמים אלא אכנים וכו' וכו' שכלאו הכי מקצה הם, וכן הוא דעת הרב סמגיד פשיטת הרמב"ם [עין שם שכתב הרמב"ם שסוף ולא פרוש דאכנים אסור, משום דסמך אהא שכתב סבב דכל שאסור בשבת וכו', עין שם, ומכאן קנה דוקא אכנים ופרש וקבאי ונא אסור, דקבלים וקבאי ונא אפלו בשבת ספר לאיתו צרף ושהא, עין סימן שח סעיף דו, וכן כתב במאמר מרדכי בדעת הרב המניד, עין שם, ועין בבית-יוסף שדבריו שארי פוסקים לא משמע כן, אלא הלכה העברות, מדרבנן על-כפולפנים אסור כל שאין בו צרף כלל, וכן מוכח גם שיטת רש"י לפי מה שהביא התוספות בסוגין בדבור הפתחל יבכי גרס רש"י, עין שם, וכן משמע גם ברש"י צמח ב בדבור הפתחל יבכי (וידם לחלק בין הוצאה להבערה), וכן מבאר גרי"ז בצל שיטה זו, שצ"ל-כל-פנים מדרבנן אסור אלא-אם-כן לצרף היום, ואפלו לזקנו שם שמקל, מפל מקום גם הוא מצרף על-כפולפנים איתו צרף, גזן צרף הכלי שלא תגב וכו' וכו', עין שם. ועין בפני-הושע בסוגיא שהארץ להוכיח דלכלי שלם שלא לצרף כלל אסור, והנה התסבר סתם כשיטת רש"י, משום דהר"ף והרמב"ם עומדים בשתיקה, ופסיקתם לישנון שכתב וכלים' ולא חלק בין לצרף לשלא לצרף, ולא הוציא מפלל רק אכנים, משמע דעתם להתיר אפלו לבתולה בשלא לצרף, וכמו שפיעד הר"ן בצעלי שיטה זו, ולפי זה צריך לומר דהרמ"א שפיהם 'לצרף' הוא דעת עצמו, וכן מצונו פשה פעמים שהרמ"א מביא דבריו הספר ואינו מביא בשם יש אומרים, וכן נוטה דעת הגר"א בפרוש דברי המסבר, אלא דקשה לפי זה מה שמביא המסבר בסעיף ב דאסור להוציא לצרף נכרי, וזה דוקא להתירו דסבירא להו דעל-כפולפנים מדרבנן אסור, דלמאן דשרי אפלו לבתולה בשלא לצרף, הוא הדין דלצרף נכרי שרי, וכמו שכתב בבית-יוסף בעצמו לעיל סימן תקיח בשם הרב המניד, ואם לא נתימא דהמסבר בעצמו סובר דלנכרי גרע טפי, וכן שכתבנו לעיל בסימן תקיח בבאור הלכה ודבאמת דעת הרב המניד מקשה, דמה לי מוציא לצרף עפרים או מכשל ושאר מלאכות, והא הוא בעצמו כתב דלאו דוקא בהוצאה אמרינן מתוך אלא הוא הדין בשאר מלאכות, ואם-כן אם אין זה ליכא לדעת הרמב"ם אסור הוא הדין בשול גם-כן, והרי הרמב"ם העמיק לדניא דאין מבשלים וכו', ואי לאו שמא מקלעי אורחים הרי מטיב מלקוח, ועל-כרחי הלכתי גרע טפי ונזכרת הפתוח הוא, וכמו שכתב בקרבן-הנחל ובפני-הושע, עין שם, ודחוק הוא, שדברי לא הביא בבית-יוסף שום חילוק אפיקת הרב המניד, ועל-כן נראה יותר דגם להמסבר אסור על-כפולפנים מתעבן אפלו בכלים היכא שהיא שלא לצרף כלל, וכן משמע מדרב"ם משה הארץ דמסנת הבית-יוסף להחמיר, ובהו אחי שפיר טפי שהיה בשלחן צרף ולא כתב בלשון יש אומרים; ומה שלא הוציא המסבר מפלל רק אכנים, משום דאכנים משתמא הם שלא לצרף כלל וקתם פלים לש בהם איתו צרף, וכמו שכתב העלית שבח, וכל זה הוא לפי שיטת המסבר שהקריע דעת רש"י והר"ף והרמב"ם, אכן באמת פסק זה צריך עיון, שמשמע פל הפוסקים חולקים על זה ודלירוד הוצאה אכנים וכו' וכו', עין שם, ודחוק הוא, שדברי לא הביא בבית-יוסף שום חילוק אפיקת הרב המניד, ועל-כן נראה יותר דגם להמסבר אסור על-כפולפנים [הובא באור זרוע, ומשמע שגם דעתו כן, וגם הרשב"א הביא כן בשם ר"ח, וכן הוא בר"ח שלפנינו], וכן דעת העשור והסמ"ג והר"ן ור"ש והובא באסיפת-יוקנים ונתמכ"ן בספר חזקוני ור"ח בהדושי ורשב"א וריב"א ומאירי ומת"ם חלאנא ועין שם בהדושי ריב"א וטב"ם בפסחים פרק קמא], וביורה שר"א שמשמע גם דברי הר"ף פשיטתה, עיי"ש, ושלא כפרוש הר"ן, וגם ספרי חדש נגמגם בדעת הרמב"ם ומפרש בו דעת שארי פוסקים, עין בסימן תצה [ועין בקנה-שולם ובפני-הושע ובקרבן-הנחל שדחיקו מאד לתרץ הסתירה לשיטה זו], ואפשר שכן גם דעת רמ"א, וכן נראה קצת שפרש הגר"א פן בדבריו, ואם-כן לא נשאר לנו מי שדעתו להקל רק רש"י ורבנו ישעיה ורי"א נגד פל הני פוסקים, כנודאי לש להחמיר ולנקט בדעת הפוסקים, וכן פסק בהם של שלטה: * קטן. עין משנה ברורה, וכל-שכן להוציא קטן פן שמונה ימים כדי למולו דבנתיא ספר לבתולה, דהוא צרף בקנה השני לאותו יום, ובמבאר בתוספות, ולאסור שמונה ימים והוא אסור בקנה אסור למולו ביום-טוב, ונתראה בהדושי סבב דבנה חכב מלקוח על הוצאה, אכל-נפש ולא צרף מצוה אסור וכו' כד ראינו באור זרוע שכתב באור דאף אחר שמונה ימים ספר להוציא ביום טוב למולו דהוא צרף מצוה, ותלא משנה מפשטת קל"ז דמילה שלא בזמנה איתו דוחה יום-טוב, ומה שהביא איתו מירושלמי דאמרי דאף גדול ספר להוציא, אין הסנה לאחר שמונה כדי למולו אלא כדי להביאו לאיתו מקום, וכדכתבנו לקמן בשם המאירי, ואולי דכנת האור ודע, להוציא כדי למולו למחר בבקר ובאפן דלמחר לא יהיה באפשרי לעשות זאת, אכל גם זה קשה, דמי עדיפא מבשירי מצוה ממצות מילה טפא דילפתן שם מקרא דאיתו דוחה יום-טוב, וכדאיכא בשבת קל"ז, [וערף עין גדול]: * נספריתורה. והוא הדין מחזורים ושאר ספרים ללמד בהם ביום וכו' (אבל: רבה בשם הפוסקים). ולצרף שאר דבר-מצוה שאינו לצרף אותו היום, משמע מפשה פוסקים שיש להחמיר בזה [המקרי כן פירק קמא דביצה לענין שרפת קדשים אף והוא מצוה, ומת"ם חלאנא פירק קמא הפסחים, וכן הרשב"א שם בהדושי, ולא התר משום 'מתוך' אלא מצוה השניבא ליום זה, אכל דבר שהיה יכול לעשות מקדם, אף דהוא מצוה הוי כמילה בשלא בקנה דאיתו דוחה יום-טוב, עין שם, וכן מוכח מרשב"א שבת כ"ד לענין שרפת קדשים, עין שם, וכן כתב מגן-אברהם לעיל סימן תמו סעיף קט"ג פלש הפסחים שהיה, עין שם, וכן פסקו הפוסקים ואלה רבה, וכמאירי מצד דבאפן זה ליכא לאו רק אסורא, וכן משמע בפמ"ר נתיב שהמרי להוציא ספרים כדי ללמד, משום דתלמוד תורה מקרי וכו' השני לאותו יום]. ודע, דכל הני פוסקים שהביאו להחמיר בזה הם אותן שפוברין דלא התר משום 'מתוך' כי אם כשילש לו צרף קצת, וזה לא מקרי לדירוד צרף, אכל לשיטת רש"י וסיעתה אפשר דלא שיק זה: * הצריכים לו. ומכאן מתוספות כתבות הן ו דאפלו היה רק לצרף מצוה דרבנן נמי ספר, עין שם היטב: * קצת. הנה במשנה איתא דבית-הלל מהירין קטן להוציא, ואיתא בירושלמי דבית-הלל אפלו גדול שרי להוציא, ומה התינון קטן, להודיעו כחו דבית-שמאי דאפלו קטן אסרי, ורועה לומר, דאפלו קטן כן שמונה יום מצוה כדי למולו גם-כן אסור לבית-שמאי כיון דלאו צרף אכל-נפש הוא, אכל לבית-הלל הוא הדין לגדול אם אינו יכול להלך וצריכין להביאו לאיתו מקום; ומה דאמרינן בבבלי בתין

שער הציון

(ג) מוכח מתוספות ושאר פוסקים, דלא עריפי מהוצאה: (ג) אחרונים: (ד) וכלי-ששן אם יצטרפו לו לאכילה: (ה) הרא"ש ושאר פוסקים בשם תשכת באותים: (ו) עין בבאור הלכה דלכמה פוסקים יש בזה אסור תורה, ואפלו לדעת המקלני דאין בזה אסור תורה, דעת הרבה פוסקים דעל-כפולפנים אסור מדרבנן יש על הוצאתם (עין בבית-יוסף ובדרכי-משה הארץ), ולפיכך סתם הרמ"א להחמיר בזה, וכן הוא גם-כן דעת הרא"ש המבא בשלטי-הגבורים:

(ג) מוכח מתוספות ושאר פוסקים, דלא עריפי מהוצאה: (ג) אחרונים: (ד) וכלי-ששן אם יצטרפו לו לאכילה: (ה) הרא"ש ושאר פוסקים בשם תשכת באותים: (ו) עין בבאור הלכה דלכמה פוסקים יש בזה אסור תורה, ואפלו לדעת המקלני דאין בזה אסור תורה, דעת הרבה פוסקים דעל-כפולפנים אסור מדרבנן יש על הוצאתם (עין בבית-יוסף ובדרכי-משה הארץ), ולפיכך סתם הרמ"א להחמיר בזה, וכן הוא גם-כן דעת הרא"ש המבא בשלטי-הגבורים:

הלכות יום טוב סימן תקיח

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק א]

דקרא (הנהגות מהחזו"א את יז) שהחזו"א הקפיד בביתו שלא יצאו ביום טוב עם תינוק בעגלה, מפני מראית העין, שהרבה אנשים אין מבחינים בין שבת ליום טוב, ודעת הגר"י קניבסקי (ארחות רבנו ח"ב עמ' קב) שכיום אין להקפיד בזה, שחשש החזו"א היה לזמנו שלא היו מודעים כל כך להבדל בין סלטול בשבת ליום טוב, וכן דעת הגר"ח קניבסקי (שם) והגר"ח קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ו סוף ס"ק א עמ' עו).

[משנ"ב ס"ק ז]

לולב לצאת בו⁶¹ וספר-התורה לקרות בו היום⁶².

6) ולהוציא לולב לצורך נטילת נשום, כתב בשו"ת שאגת אריה (סי' קו, הובאו דבריו בשערי תשובה סי' תקפט ס"ק א) שאסור, שכיון שנשים אינן חייבות בלולב, הרי זו הוצאה שלא לצורך, וביאר הגר"שז אויערבך (מנחת שלמה ביצה יב א עמ' קמ ד"ה אולם) בדעתו, שאין זה דומה להוצאת ספר לרשות הרבים הנחשבת צורך למי שרוצה לקרא בו ומותרת ביום טוב, כיון שקריאה בספר היא הנאה לקורא בו, מה שאין כן הוצאת הלולב לאשה אינה לצורך הנאה בעצם הנטילה, אלא כל העונג שלה בעשיית המצוה הוא משום קרבת ה', ולכן אנו אימרים שמוטב להתענג במניעת הוצאה מאשר בתענוג של נטילת הלולב, וממילא אין כאן כבר צורך כלל. מאידך, הדעת תורה (כאן) הביא שהחזו"א (שיורי ברכה סי' תקפט ס"ק ב) חלק ומיקל לסלטול לצורך מצוה של נשים או קטנים [אמנם במחזיק ברכה (שם ס"ק ז) הביא את רברי השאגת אריה, וצ"ע], וכן כתב בשו"ת אגרות משה (ארוח ח"ג סי' צד) שמותר, שכיון שיש לנשים נחת רוח בעשיית המצוה ואף מקבלות על כך שבר כמי שאינו מצוה ועושה, לא גרע הוצאה זו ממה שמותר להוציא כדור או תינוק לרשות הרבים למי שיש לו נחת רוח בכך, וכן דעת הגר"ח קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ו ס"ק ב עמ' עח) שמותר להחזיר את הלולב מבית הכנסת עבור אשתו ובניו הקטנים, ומשום שמסתבר שחינוך הבנים וכן מה שלאשתו יש שכר עבור נטילתה נחשב צורך.

והוצאת לולב למי שרק משום חיוב המצוה אחוז כל היום את הלולב בידו, כאמשי ירושלים שהיו הזולכים לבקר חולים וכדו' כשלוכלם בידם (טובה מא, ב), דעת הגר"י אברמסקי (חזון יחזקאל סוכה פ"ב הי"ב) שמותרת, ודעת הגר"שז אלישיב (מבקשי תורה יום טוב עמ' תנר [לב]) שמהנהגת אנשי ירושלים יש ללמור שמצוה הלולב הינה כל היום, ולכן יכול ליטול את הלולב עמו [אף באופן שלא מקיים עבשיו את המצוה, כגון שמונה בקופסה] לכל מקום במשך כל היום, שהרי עדיין ראוי הוא לקיום המצוה.

והוצאה משום הידור מצוה, כגון מי שיש לו ערבה פשוטה ורצה להביא ביום טוב דרך רשות הרבים ערבה מההדרת, הסתפק הגר"שז אויערבך (מאור השבת ח"א מכתב ט אות יא) בדיונו, ודעת הגר"ח קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ו ס"ק א) שמותר להוציא לצורך קיום מצוה בהידור, ולכן מותר להוציא בחג שני אתרוגים, כשאינו יודע איזה מהם מהודר יותר ורוצה ליטול את שניהם מספק.

ז) ולערוך ביום טוב זהבגטת ספר תורה: במקום שאין עירוב, לבית כנסת שכבר יש בו ספרי תורה, כתב בשו"ת פרי השרה (ח"ב סי' קב) שאסור, שכיון שיש ספר תורה אחר בבית הכנסת, אין זה נחשב צורך היום. מאידך, בשו"ת דברי יציב (ארוח ח"ב סי' רכה) כתב שאם יקראו בספר החדש בו ביום מותר, שכשם שהמנהג להקל להביא לבית הכנסת סידורים ומחזורים אף שיש מהם בבית

המשך במילואים בעמוד 66

לצורך צליקה, התייחד הנהגה⁶³ וכו', שישא צליקה-פנים צ"ח קצ"ח⁶⁴. וכשיכול לצנוצם ולעשות את הצורך לו ביום טוב במיעוט מלאכות, כגון שצריך להעביר דבר ממקום למקום, ויכול לעשות זאת בדרך שבה יש מעט מקומות שהם רשות הרבים, דעת הגר"ח קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ו ס"ק א) שמחמת דין 'מתוך' הותרו מלאכות אלו לגמרי, ולכן אינו צריך למעט ולהסוך במלאכות המותרות, אלא עושה הכל כדרכו בחול.

4) ולהוציא לצורך דבר שאינו שווה לכל נפש נדהינו דבר שצרכים לו רק אנשים מסוימים, כגון להוציא תרופות לחולה שאין בו סכנה, דעת הגר"שז אויערבך (ש"ש פ"ט הע"ג) שמסתבר שאסור, שכשם שלענין מלאכת הבערה ביום טוב נפסק בשריע לעיל (סי' תקיא ס"ב וראה משנ"ב שם ס"ק ה) שאינה מותרת מדין 'מתוך' אלא לצורך השווה לכל נפש, כן גם הדין לגבי מלאכת הוצאה.

ולהוציא שלא לצורך הנאת הגוף כעין אכילה, אלא לצורך אחר כגון שרוצה להוציא דבר מה כדי להראותו לחבירו, דעת הגר"ח קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ה ס"ק ב אות ג) שדין זה תלוי במחלוקת ראשונים אם הוצאת המת לקבור מותרת מדין 'מתוך', והובאו דבריהם בשריע לקמן (סי' תקכו ס"א) ובמשנ"ב שם (ס"ק יב), ולדעת שמותר אם כן מוכח שהותר מדין 'מתוך' גם דבר שאינו צורך גופו ממנו, והכריע המשנ"ב (שם) שמי שרוצה לנהוג בדעת השריע שמותר להוציא המת לקבור, אין למחות בידו.

אכן, להוציא את הטלית בידו בליל שבועות כדי שיהיה מוזמן לו כשירצה ללבושו לתפילה, דעתו (חוט שני שם אות ד) שדאי שמותר, הן מחמת שלבישת הטלית היא הנאת הגוף, והן מחמת שהיא מצוה ומותר להוציא לצורך קיום מצוה.

ולהוציא דבר שאין לו צורך חיובי בהוצאתו אלא שרצונו רק שלא יהיה במקומו הראשון, וכן לעשות שאר מלאכות מבלי שיש לו בהם צורך ותועלת חיובית, דעת הגר"שז אויערבך (מבקשי תורה יום טוב עמ' ל). ראה גם שו"ת מנחת שלמה ח"ב סי' מא אות ג) שאסור, כיון שאין היתר זה של דין 'מתוך' אלא כשיש לו הנאה הדומה להנאת אוכל נפש שנהנה מהמאכל שיש לו (והוסיף), שהוצאת המת שפסק השריע לקמן (סי' תקכו ס"א) שמותרת, צריך לומר שרצונו של המוציא לקבור במקום מטיב לפי כבודו, ולא רק לסלקו מעליו, וכן דעת הגר"ח קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ג ס"ק ג עמ' קיד) שמסתבר שאסור.

ולענין הסרת דבר המפריע לו לישון וכגון לכבות הנר הדלוק בהדר השניה או להרוג יתוש המפריע לו לישון, ראה מה שכתבנו לעיל (סי' תקיד ס"ק ה).

ולהוציא זבל מביתו לרשות הרבים ביום טוב, דעת הגר"י קניבסקי (ארחות רבנו ח"ב עמ' קא) שמסתבר שמותר, וכן כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"י סי' עט) שאם האשפה גורמת צער וביטול שמחת יום טוב יתכן שמותר נויחכן שדעתם שדין 'מתוך' מתיר גם כשאין בכך הסאה חיובית אלא רק סילוק דבר המפריע. וכן דעת הגר"ח קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ו ס"ק א אות ג) שמותר, הוסיף, שאף מותר להוציא את הזבל מביתו קודם שהתחיל להסריח, כדי שלא יבא להסריח את הבית, שמסתבר שכזה דבר נחשב צורך יום טוב וצריך לומר שלדעתו סילוק הזבל הוא הנאה חיובית שעושה את ביתו נקי, שהרי דעתו לעיל שמדין 'מתוך' מותר רק לצורך הנאה חיובית.

[משנ"ב ס"ק ג]

וישקמה קאב לטיל עמו, גס-פן מקר⁶⁵.

6) ולענין יציאה עם תינוק בתוך עגלת תינוקות, מובא בספר טעמא

מילואים הלכות יום טוב סימן תקטו המשך מעמוד קודם

[ביה"ל ד"ה בעין]

אם אָלֵינן בתְּרֵיהֶוּ אִם לֹא⁸⁰ וכו', דְּהַשִּׁיב לַעֲנִן זֶה קָשֶׁר שְׂרָבָה יִשְׂרָאֵל⁸¹.
80) וְלַעֲנִן נִכְרִי שֶׁהִדְלִיק נֵר, כָּתוּב לַעֲלִיל (ס"י רע"ו ט"ב ד"ה א"ם) שְׂדֵעַת
הַמֵּאֲרִיר, שֶׁאִם אֶחָד מִן הַמֵּיִעוּט הוּא אִדּוּם חָשׁוּב, שֶׁהַדְּבָרִים מוֹכִיחִים
שֶׁבִשְׂבִיל נַעֲשֶׂה, תּוֹלִים שֶׁהִדְבַר נַעֲשֶׂה בִשְׂבִיל, אֲלֵא אִם כֵּן יִדּוּעַ
שַׁעֲשֶׂה הַנִּכְרִי לְצוּרְךָ עֲצֻמוֹ.
81) וְכֵן לַעֲנִן נִכְרִי הַמַּחֲמֵם מֵרַחֵץ בִּשְׂכַת לְצוּרְךָ הַרוֹחֲצִים בַּמִּזְיָא
שְׂכַת, כָּתוּב בַּמִּשְׁנֵיב לַעֲלִיל (ס"י שְׂכּוֹ סִיק ל"ח) שֶׁפְּשׁוּט שֶׁאֵף אִם רֹבַח הַעִיר
הֵם נִכְרִים, מִיֵּם אִם רֹבַח הַרוֹחֲצִים בַּמִּזְיָא בַּמִּזְיָא שְׂכַת הֵם יִשְׂרָאֵלִים,
נֶחֱשָׁב כַּנַּעֲשֶׂה לְצוּרְךָ יִשְׂרָאֵל וְאִסּוּר עַד מִזְיָא שְׂכַת כְּכִדִּי שַׁעֲשׂוֹ.

שְׂכַת כְּכִדִּי שַׁעֲשׂוֹ אֵף כַּנִּכְרִי הַלֵּיכַת הַלֵּלִידָה.

אִמְנָם, כָּתוּב שֶׁבִּשְׁם הַתּוֹסֵפֶת שְׂכַת הַנֵּיִל, שֶׁאִין הַדְּבַר הַמִּזְיָא
מוֹכְרָחִים וְהַכֵּל לְפִי הוֹמֵן.
79) אִמְנָם, אִם הֵלֶךְ הַנִּכְרִי בְּיוֹם טוֹב וְתִלְשׁוּ וְחֹזֵר בְּיוֹם רֵאשִׁון בַּעֲרַב,
כָּתוּב הַרְעִיקָא (גְּלוּן הַשְּׂרִיעַ ס"א ד"ה כְּרִי) שֶׁיֵּשׁ לְהַמְתִּין כְּכִדִּי שַׁעֲשׂוֹ
אֵף כַּנִּכְרִי הַלֵּיכַת הַנִּכְרִי בְּיוֹם רֵאשִׁון לְמִרְוֹת שֶׁהוּא חוֹל, כִּיּוֹן שֶׁאִם
הַנִּכְרִי לֹא הִיָּה הוֹלֵךְ לְתִלְשׁוֹ אֲלֵא בְּיוֹם רֵאשִׁון לֹא הִיָּה יֹכֵל הַיִּשְׂרָאֵלִי
לְהַנְדוּת מִהַדְּבַר אֲלֵא בְּיוֹם שֶׁנִּי, נִמְצָא שֶׁהַיִּשְׂרָאֵלִי נִהְיָה מִמְּלֹאכֶת יוֹם
טוֹב, וְאֵף לְטַעֲמֵם שֶׁל הַתּוֹסֵף יֵשׁ לְחֹשֶׁשׁ שֶׁמֵּא יֵאמָר לְנִכְרִי לְהַבְרִיאוּ בְּיוֹם
טוֹב כְּדִי שִׁיחִיהָ אֲצִלּוּ בְּיוֹם רֵאשִׁון בַּעֲרַב.

הלכות יום טוב סימן תקיח המשך מעמוד 280

[ביה"ל ד"ה מתוך]

וּפְרוּחַתוּתוֹ, שְׂכִיּוֹן שֶׁאֵין בּוֹהַ צוּרְךָ יוֹם טוֹב אִו צוּרְךָ טַפּוֹ, הִרִי זֶה
כַּמְבַּעֵיר שֶׁלֹּא לְצוּרְךָ כֻּלָּל (נִרְאָה לַעֲלִיל (הַע"י 4) לַעֲנִן הַמִּזְיָא שֶׁלֹּא
לְצוּרְךָ הַנֵּאֵת גּוֹפֵן].
[ביה"ל ד"ה מתוך]
דְּהַשִּׁיב לַעֲנִן טוֹבֵר דְּלִנְקְרִי קָרַע סְפִי⁸.
9) וְאֵף לַעֲנִן הַעוֹשֶׂה מְלֹאכֶה לְצוּרְךָ בַּחֲמָה, כָּתוּב כַּשֶּׁעֲשִׂי לַעֲלִיל (ס"י)
תְּקִיב סִיק ל"ב) שֶׁיִּתְכַּן שְׂדִינּוּ יוֹתֵר חֲמוּר מֵעוֹשֶׂה מְלֹאכֶה שֶׁלֹּא לְצוּרְךָ
כֻּלָּל, וְאֵף לְדַעַת הַרְמַבְיָם יֵשׁ בּוֹהַ אִסּוּר תּוֹרָה.
[ביה"ל ד"ה וספר תורה]
וְהוּא הַדִּין סְהוּרִים וְשֶׁאֵין קְפָרִים לְלַמֵּד בְּקָם קָיוֹם (ה"ה¹⁰).
10) וְסִפֵּר שֶׁכָּתוּב כַּשֶּׁפָּה זִרְהָ שֶׁרַק מַעֲטִים יִכְלֹמֵם לְקָרָא בּוֹ, דַּעַת
הַגְּרִישׁוֹ אֲוִיעֶרְבֵךְ (שְׁשִׁיב פִּיטֵי הַע"י ד) שֶׁמּוֹתֵר לְהַרְצִיאוּ לְצוּרְכֵם, וְאִין
זֶה נֶחֱשָׁב הַנֵּאֵה שֶׁאִינוֹ שׁוֹהָה לְכָל נֶפֶשׁ, שֶׁנִּפְסַק בְּשִׁיעוֹ לַעֲלִיל (ס"י תְּקִיב
ס"ב ו'ד) שֶׁאִין מוֹתֵר לְעִשׂוֹת מַחֲמָתָה מְלֹאכֶת בְּיוֹם טוֹב, כִּיּוֹן
שֶׁהַקְּרִיָּה כַּשֶּׁלְעֲצֻמָּה הִיא הַנֵּאֵה הַשׁוֹהָה לְכָל נֶפֶשׁ. וְהוֹסִיף, שֶׁמִּטַּעֲם זֶה
מוֹתֵר לְהַרְצִיאוּ מֵאִכֵּל חֲרִיף שֶׁרַק מַעֲטִים אִכְלִים אוֹתוֹ, שֶׁכִּיּוֹן שֶׁעֲצֵם
הַנֵּאֵת הַאֲכִילָה הִיא הַנֵּאֵה הַשׁוֹהָה לְכָל נֶפֶשׁ, אִין זֶה מִשְׁנָה אִם הַמֵּאִכֵּל
אִינוֹ שׁוֹהָה לְכָל נֶפֶשׁ.

הַכִּנְסַת, וְנֶחֱשָׁב הַדְּבַר צוּרְךָ, כִּיּוֹן שְׂדֵעַתוֹ שֶׁל אִדּוּם נִחָה יוֹתֵר לְהַתְּפַלֵּל
מִמְּחֹזֵר שֶׁלֹּא, כִּי גַם הַבֵּאת סִפֵּר תּוֹרָה חֲדָשׁ לְבֵית הַכִּנְסַת, שֶׁהִיא
שְׂדֵעַת הַמִּתְּפַלֵּלִים נִחָה יוֹתֵר כַּשֶּׁקּוֹרְאִים מִסִּפֵּר חֲדָשׁ, וְכַמְזִיחַ
שֶׁכַּסְפֵּי תּוֹרָה שֶׁכִּיּוֹן שֶׁיֵּשׁ שְׂגִיאוֹת וּפְסוּלִים, וְסִפֵּר תּוֹרָה שֶׁעֲבָשׁוּ
נִגְמָרָה כְּתִיבְתוֹ חוֹגָה הֵיטֵב בּוֹדֵא שֶׁהוּא מוֹתֵר יוֹתֵר, לְפִיכֵךְ נֶחֱשָׁבַת
הַבֵּאתוֹ צוּרְךָ הַיּוֹם (וְהִבֵּא שֶׁם טַעֲם נִסְפָּה לְהַקְלִל, כִּיּוֹן שֶׁבַּהַכִּנְסַת סִפֵּר
הַתּוֹרָה לְבֵית הַכִּנְסַת נִשְׁלַמַת מִצוּת כְּתִיבַת סִפֵּר תּוֹרָה, וְאִם כֵּן הִרִי זֶה
צוּרְךָ מִצוּחָה].
וְאִם שׁוֹלַח לְחַבִּירוֹ בַּמִּתְנָה סִפֵּר תּוֹרָה וְכִדִּי לְצוּרְךָ שֶׁיִּקְרָא בּוֹ רַק
לְמַחֲרָת יוֹם טוֹב, כָּתוּב בַּמִּשְׁנֵיב לַעֲלִיל (ס"י תְּקִיב ס"ק י"ב) לַעֲנִין הַשׁוֹלַח
לְחַבִּירוֹ תְּפִילִין בַּמִּתְנָה בְּיוֹם טוֹב, שֶׁמוֹתֵר לְעִשׂוֹת כֵּן אֵף שֶׁלֹּא יִנְחָם
אֲלֵא בַּחוּל, שֶׁכִּיּוֹן שֶׁהַמְשַׁלַּח נִהְיָה שְׂנוֹת מִתְנַת לְחַבִּירוֹ הִרִי זֶה צוּרְךָ
שִׁמְחַת יוֹם טוֹב.
[מְשַׁנֵּיב ס"ק ה']
רַק לְשֵׁם פְּכִישִׁיט לְהַתְּקַשֵּׁט בְּקָוֵן⁸.
8) אִמְנָם, אִם חָפֵץ לְהַרְצִיאוּ אִיזוֹה דְּבַר כְּדִי לְהַתְּכַבֵּד בַּהַרְצִיאוֹתוֹ (כַּבְּנֵן
שֶׁמִּזְיָא אִיזוֹה דְּבַר יִקְרַע עוֹרָךְ). כָּתוּב לַעֲלִיל (ס"י תְּקִיב ס"ק ל) לַעֲנִין
הַבַּעֲרָה בְּיוֹם טוֹב, שֶׁאִסּוּר לְהַדְּלִיק נֵר כְּדִי לְהַרְאוֹת אֶת עוֹשְׂרוֹ

הלכות יום טוב סימן תקיח המשך מעמוד קמא

[ביה"ל ד"ה בעין]

הַמִּנְחָת יוֹם טוֹב (קִיְצוֹר שִׁיעַ ס"י צ"ח ס"ק קכ"ו) וְהַכֵּן אִישׁ חַי (שְׁנָה א' פ')
בַּמְדַּבֵּר אוֹת ט) שֶׁצִּוְרִיךְ לְבַדּוֹק וּלְדַקֵּדק אִם יֵשׁ בְּכִיסוֹ הַפְּצִים שֶׁאִין לוֹ
צוּרְךָ בְּהֵם כִּיְצִיאוֹת ז'ו [כַּבְּנֵן מִי שֶׁרָגִיל לְשִׂאת עֲמּוֹ בְּאוֹפֵן קְבוּעַ אֶת
מִפְתַּחוֹת בֵּיתוֹ אֵף שֶׁלְפַעֲמַיִם אִינוֹ נִצְרָךְ לְהֵם, אִם יַעֲשֶׂה כֵּן בְּיוֹם טוֹב
נִמְצָא שֶׁמִּטְלָטֵל אֶת הַמִּפְתַּחוֹת שֶׁלֹּא לְצוּרְךָ].
וְלִשְׂאֵת אִיתוֹ שַׁעוֹן לְכָל מְקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ [בְּאוֹפֵן שֶׁיֵּשׁ בְּנִשְׂאִיתוֹ מִשׁוּם
אִסּוּר טְלָטוּל בִּשְׂכַת], הַבֵּן אִישׁ חַי (שֵׁם), הַזּוֹבֵא בְּקַף הַחַיִּים ס"ק ט) כָּתוּב
שֶׁמוֹתֵר, כִּיּוֹן שֶׁיֵּשׁ לוֹ צוּרְךָ לְדַעַת אֶת הַשְּׂעִיָּה בְּכָל עוֹת, וְכֵן הִבֵּיא הַשְּׂדִי
חֲמֵד (אִסִּיפֵת דַּיִנִּים יוֹם טוֹב ס"י א ס"ק א) שֶׁהִיָּא חֲסִידָה הַסְּתַמֵּךְ בּוֹהַ
הַחִסִּיק שִׁוְתֵר נִרְאָה לוֹ שֶׁמוֹתֵר וְשֶׁכֵּךְ נִדְּגוּ הַעוֹלָם. וְדַעַת הַגְּרִיב קְרִלִיץ
(חוֹט שְׁנֵי יוֹם טוֹב פ"ו ס"ק א ע"ג ע"ה) שֶׁמִּי שֶׁצִּוְרָא מִבֵּיתוֹ לְמִקוֹם שֶׁיֵּשׁ
שֵׁם שַׁעוֹן, כַּבְּנֵן לְבֵית חַבִּירוֹ אוֹ לְבֵית הַכִּנְסַת, אִסּוּר לוֹ לְטָלָטֵל אֶת שַׁעוֹנוֹ
[אֲלֵא אִם כֵּן נִחוּץ לוֹ לְדַעַת אֶת הַשְּׂעִיָּה בְּדַרְכּוֹ מִמְקוֹם לְמִקוֹם].
עַל הַנִּדָּן אִם יֵשׁ כַּעֲנִידַת שַׁעוֹן י"ד, הַגִּיל אוֹ שַׁעֲשׂוֹ מוֹתֵב, מִשׁוּם אִסּוּר
טְלָטוּל, רֵאזֶה מִזֶּה שֶׁכָּתַבְנוּ לַעֲלִיל (ס"י שֶׁא ס"ק מ"ה).

בְּנִשְׂמֵים וְקִטְנִים, מִשׁוּם שֶׁמוֹטֵב שֶׁהִיוּ שׁוֹגְגִין וְאֵל יִהְיוּ מוֹזִידִין, וְרֵאזֶה מִזֶּה
שֶׁכָּתַבְנוּ שֶׁב.
[מְשַׁנֵּיב ס"ק ז']
שֶׁאִין בּוֹ צִרְף קָיוֹם כְּלָל²¹ וְכו', כְּדִי לְצִיָּא גַם דַּעַת הַמְּתַקְּרִין²²
וְכו', אִסּוּר לְהוֹלִיכִין עֲמּוֹ כַּשֶּׁיִּתְּרֵיבִים²³ וְכו', וְיֵשׁ קְלִיץ
בְּסִפְיָנִים²⁴ שֶׁקָּא תְּדַמֵּן לוֹ אִיזוֹה פְּרִי לְתוֹתָךְ בּוֹ²⁵.
21) וְאֵף שֶׁאִין לוֹ לְטָלָטוּל זֶה צוּרְךָ הַיּוֹם כֻּלָּל, יֵשׁ לוֹ בּוֹ צוּרְךָ מִסּוּם, כַּבְּנֵן
לְטָלָטֵל לְמִקוֹם שִׁיחִיהָ מוֹקֵן יוֹתֵר אוֹ שֶׁמִּפְרַע לוֹ מִמְקוֹמוֹ הַרְאִשׁוֹן, שֶׁכֵּן
בְּאוֹפֵן שֶׁאִין לוֹ שׁוֹם צוּרְךָ בְּטָלָטוּל, כָּתוּב הַשְּׂרִיעַ לַעֲלִיל (ס"י שֶׁח ס"ד) שֶׁאֵף
כִּי שֶׁמִּלְאֲכָתוֹ לְדוּתֵר אִין לְטָלָטֵל שֶׁלֹּא לְצוּרְךָ כֻּלָּל, וְאִפִּילוּ בְּתוֹךְ הַבֵּית.
22) וּמִנְהַת הַחֲזוּרָא, הִבֵּיא בְּסִפֵּר אַרְחוֹת רַבְּנּוֹ (ח"י ע"ג ק"א) הִיָּה לְעַרְב
עַרְבֵי חֲצִרוֹת גַּם בַּעֲרַב יוֹם טוֹב כַּדַּעַת הַרְמַיָּא, אִכֵּן, בְּשִׁיעוֹ הַרְבַּ (ס"ד)
הִבֵּיא כְּדַבְרֵי הַמִּשְׁנֵיב לְכֻלָּל בַּעֲרׁוֹב שַׁעֲשׂוֹה לְשְׂכַת גַּם אֶת יוֹם טוֹב,
כְּדִי לְצִיָּא יִדִּי דַּעַת הַמְּחַמִּירִין.
23) וְמִטַּעֲם זֶה, בְּכָל פַּעַם שֶׁיְצִיָּאִים לְרֵשׁוֹת הַרְבִּים בְּיוֹם טוֹב, כָּתוּב

הלכות יום טוב ס'מן תקיח

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק ה]

או הפלים שצריך לאותו היום, אם נבא להניחו בביתו.

11) הטעם שמצריך שני טעמים אלו, שהרי אם אינו ירא להניחו בביתו, כתב הבי"י שיהיה אסור להוציאו מחמת שהיא הוצאה שלא לצורך. ואם אינו צריך את הכלים לאותו יום אלא רק הושש שיגבנו, לדעת הטור ועוד פוסקים המובאים במשנ"ב להלן (ס"ק ו), ראה שעה"צ ס"ק ח) יהיה אסור להוציא את המפתח, משום שמניעת הפסד ממון אינה נחשבת צורך היום, ואין להתיר בגללה הוצאה ביום טוב, וכתב להלן (שם) שנכון להחמיר לנהוג כמותם. ואם יש לו אדם נאמן שיכול להשאיר אצלו את המפתח, כתב השו"ע הרב (ס"א) שאסור לו להוציאו. וכן כתב המשנ"ב להלן (ס"ק ז) בענין מי שירא להשאיר בביתו את מפתח התיבה שמונחים בה מעותיו, שאם יש לו אדם נאמן שיכול להשאיר את המפתח אצלו אסור לו להוציאו [אך יתכן שאולי לדעתו יש לחלק בין מפתח תיבה של מעות לבין מפתח של כלי ביתו ואוכלים הצריכים לו. ראה ששי"ט פ"ט הע"ח].

קצת, ואין בזה משום איסור מכין משבת לחול או טירחה בשבת שלא לצורך.

17) ח"ן זה של 'התירו סופן משום תחילתן', דעת הגרי"נ קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ז ס"ק ב עמ' עט) שמסתבר שלא נאמר אלא בדבר מצוה או שמחת יום טוב, אבל לא בדבר הרשות [ראה שו"ע לעיל (ס"ו) תריג ס"ה ו-ח) ומשנ"ב שם (ס"ק טו ו-כא)]. ולכן מי שיצא עם מעיל גשם ובחזרתו אינו צריך לו, אסור להחזירו כשהוא מטלטלו בידו אפילו כשיש חשש שיגבנו במקום שישאירנו, אלא אם כן יהיה לו צורך בו בהמשך היום טוב.

והמוציא אוכלים ביום טוב למקום אחר, וכשכילה סעדו רוצה להחזיר את מה שנשאר לביתו [שלא לצורך סעודת היום טוב], דעת הגרי"נ קרליץ (שם עמ' עח) שאסור להחזירם גם כשיש חשש שאם ישאירם במקומם יגבנו או יתקלקלו, שדבריו מובאים שדעתו לאובלם ולבלותם במקום שלשם מוציאם, לא שייך לומר שאם לא נתיר לו להחזירם לא יבא להוציאם [שהרי דעתו לכלותם שם ושלא יצטרך להחזירם].

[שעה"צ ס"ק יג]

לומר קביחו שירות ותשבחות, לקלי עלמא מפרג'.

18) ולומר בביתו קצת שירות ותשבחות מתוכב, אף על פי שאינו צריך לכך, רק כדי שיוכל להחזירם לביתו, כתב במשנ"ב לעיל (ס"ו) תקג ס"ק ז) לענין המבשל ביום טוב לצורך מחר אלא שנהגם מעט מהתבשיל ביום טוב עצמו כדי להתיר בישראל, שיש רעות בין הפוסקים בזה, ושהעולם נהגו להקל, והמחמיר תבא עליו ברכה. אמנם לעיל (הערה 15) הבאנו את הוראת הגרי"י קניבסקי לענין המגבת שלוקחים לבית הכנסת לצורך ההשתחויות בראש השנה שיכול להחזירה ביום טוב אם ישתמש בה בביתו [ושמא יש לחלק בין הטונים, ואין דברי המשנ"ב אמורים אלא לענין בישראל, בין ששם הוא אוכל רק מעט, וגם יכול לבשל מעט רק לצורך היום טוב והוא מרבה בכישול בשביל מחר, מה שאין כן כשמביא את המגבת שחייב להביא את כולה בשביל כל שימוש בה, ולפי זה, הבאת המחזוריים דומה להוראת הגרי"י קניבסקי].

[משנ"ב ס"ק ח]

ולכפה פוסקים תיב מלקות על הוצאתו לך שותה הנכרים.

19) ואם מוציא בבת אחת דבר הצריך לו דבר שאינו צריך לו, כגון שמוציא אוכלים ואבנים, כתב הקובץ שעורים (ביצה יז, א) שאף על פי כן על הוצאת האבנים יהיה חייב מלקות מהתורה. וביאר, שאין זה דומה למרבה בשיעורים' שלחלק מהראשונים אינו אסור מהתורה [וראה לעיל (ס"ו) תקג ס"ק ה) שמותר להרבות בשיעורים ביום טוב בטירחה אחת], כיון שההיתר של מרבה בשיעורים הוא רק כשיכול להשתמש בכל חתיכה וחתיכה שבה נעשתה המלאכה, מה שאין כן במקרה זה שאין לו שימוש באבנים כלל. וראה עוד מה שכתבנו לעיל (שם) בענין מרבה בשיעורין בהוצאה, כגון הוצאת צרור מפתחות כשאינו צריך לכולם, וכן הוצאת חפסית סיגריה, או עגלת תינוקות כשיש בה עוד חפצים שאינם נצרכים ליציאתו.

[משנ"ב ס"ק ט]

דעל-דין נגיל להעביר ארבע אמות מקום לקום אפלו הכי מפרג'.

20) אכן, לשחק בכדור על גבי אדמה, כתב לעיל (ס"ו) שח"ט קצת) שדאי שאסור משום חשש אשויי גומות, אלא שמי"מ אין למחות המשך ביולאים עמוד 66

[משנ"ב ס"ק ו]

להוציא מפתח של הפכה שפעה שם מעותיו וכו', ונכון להקמיר לנהג כמותם וכו', ה"א אסור להכריז הכל' וכו', ומתקרא מנגבה¹⁵ וכו', מתר להביא¹⁶ וכו', ה"א לא יכין לא קביאם בתקלה לבית הנקנסת.

12) והרצת לצאת מביתו ביום טוב וירא להשאירו פתוח, ורצה לנעלו ולטלטל את המפתח עמו, דעת הגרי"נ קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ו סוף ס"ק א עמ' עז) שרינו תלוי במחלוקת המובאת כאן במשנ"ב. אך הוסיף, שאם מניח את המפתח בחדר המדרגות שיש לו מחיצות, יתכן שלכל הדעות יש להקל אף שלא עירבו את חדר המדרגות, משום דעת הפוסקים שאין עירוב ליום טוב [אמנם אם משאיר בביתו אוכלים או כלים הצריכים לו לכו ביום, ראה מה שכתבנו לעיל (ס"ק ה)].

13) כלומר שמניעת הפסד ממון אינה נחשבת צורך יום טוב. אמנם, לעיל כתב (ס"ו) תקג ס"ק טז) שאם יש לו קדירה על גבי האש והושש שתיבקע, מותר להוסיף לה מים, כיון שהוא צורך יום טוב [וצריך לומר ששם החשש שתיבקע הקדירה יפסיד את האוכל שבתוכה, או שצריך לה לצורך בישולים נוספים ביום טוב, ואם כן הרי זה צורך אוכל נפש].

14) ולענין הוצאת מפתח ביתו שמונחים בו מאכליו ושאר צרכי היום טוב, ר"ש לו אדם מהימן שיכול להשאיר אצלו את המפתח, ראה מה שכתבנו לעיל (ס"ק ה).

15) וכשאינו מתירא מפני גניבה, כגון מי שהלך להתארח לסעודת יום טוב ולקח עמו צרכי תינוק ונתנה רצה להחזירם לביתו, דעת הגרי"נ קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ז ס"ק ב עמ' עט) שאם לא ישתמש בהם בביתו אסור להחזירם, כיון שאין חשש גניבה אם ישאירם בבית המארחים.

וכן לענין המגבת שמביאים לבית הכנסת בראש השנה לצורך ההשתחויות, הורה הגרי"י קניבסקי (ארחות רבנו ח"ב עמ' קג) שהרצה להחזירה ביום טוב, עליו להשתמש בה בבית [ומסתבר שטעמו משום שאין חשש שמא יגבנו את המגבת בבית הכנסת, ולא שייך כאן ההיתר של התירו סופן משום תחילתן].

16) ולשאת את הטלית בידו במקום שאין חשש גניבה אלא שיש עירוב, כתב בשו"ת אגרות משה (ארו"ח ח"ה ס"ב) לענין נשיאת הטלית בחזרה לביתו בשבת במקום שיש עירוב, שלמי שמקפיד שלא ישתמשו אחרים בטליתו, נחשבת החזרת הטלית לביתו צורך

הלכות יום טוב סימן תקיח

באר הגולה קמא

ד' שם ה סודי
סוף פסק קמא
דביצה והתוספת
בבבבבבבבבב

או שמתקרא (ב) [כ] (ו) שלא יגבנו או שאר פסידא (הגהות סמ"ק ר"י ירוחם): (ו) **אָבָל אֶבְנִים וְכִי־צֵאָה בְּהֵן.** (ח) **אָסוּר:** הגה ומת' לשחוק (ג) (ט) בכדור אפלו ברשות הרבים אף על פי שאינו אלא טיול בעלמא (תוס' ר"י ירוחם): (י) *ואם הניח ערוכ, מת' לטלטל ולהוציא (יא) כל שיש לו תורת פלי אף על פי שאינו לצורך היום כלל (ר"ן פ"ב דביצה): **ב** האסור לישאל להוציא (יב) שום דבר ביום טוב לצורך אינו יהודי: הגה אביל

שערי תשובה

[כ] שלא יגבנו. וכן בכדו' ח"ג ס"טן תקצב אם יש להקל קמי שוור' בדי'ס מהספנה מחוץ לחומ' והספנה חשבה להשבר' והוא נכנס לישא כלי' על כחפיה ע"ש:

למי שחזר' למה שחזר' לו בכיתו דא' אסור לר"ה, עכ"ל. ומתוור' אסור להחזיר' לביתו א"כ חושש שפא יגבנו דא' המירו סופן משום תהלתו, אבל אם היו נכנסים שם מנימים נכנס אסור להחזיר' לביתו בדי'ס. וראיתי שיש צדדין לטיל חוץ לעיר מסירין הספנים שאין בהם עוד צדף היום כ"כ שאין גילים עוד לאכל, אבל בעיר חוץ לעיר אין קפידא כ"כ כי לא תקנו חכמים ע"ה אלא בשבת שאסור להוציא כל דבר, אבל ב"י שמת' להוציא כל דבר חוץ ממה שאין בו צדף היום כלל. בעבור זה לא תקנו ערוכי הצרות מהרש"ל, ע"ש. וט"ז רמב"ם צ"ח ונדאי ספנים כל היום מקרי צדף אביל נפש. דאי מודפן זה אינה פרי יאכל עקמם. ע"ש: (ג) בכדור. וביש"ש סתב דמקנ' רע הוא. דאין

באר היטב

(כ) שלא. גזון מפתח של תבתו, סמ"ק, ב"י. ויש"ש אוסר א"כ וקרא מפתח לצדף אביל נפש או תכשיט. וכן הסכים הט"ז וכתב דכל בעל נפש יחמיר לצדפו במקום שאין שם ערוכ שלא להוליך עמו נ"ך מה דצריך קצת לאכל נפש בדי'ס אבל משום חשש גנבה לא, בפרט במקום שיהיה לתת המפתח למי שחזר' למה שחזר' לו בכיתו דא' אסור לר"ה, עכ"ל. ומתוור' אסור להחזיר' לביתו א"כ חושש שפא יגבנו דא' המירו סופן משום תהלתו, אבל אם היו נכנסים שם מנימים נכנס אסור להחזיר' לביתו בדי'ס. וראיתי שיש צדדין לטיל חוץ לעיר מסירין הספנים שאין בהם עוד צדף היום כ"כ שאין גילים עוד לאכל, אבל בעיר חוץ לעיר אין קפידא כ"כ כי לא תקנו חכמים ע"ה אלא בשבת שאסור להוציא כל דבר, אבל ב"י שמת' להוציא כל דבר חוץ ממה שאין בו צדף היום כלל. בעבור זה לא תקנו ערוכי הצרות מהרש"ל, ע"ש. וט"ז רמב"ם צ"ח ונדאי ספנים כל היום מקרי צדף אביל נפש. דאי מודפן זה אינה פרי יאכל עקמם. ע"ש: (ג) בכדור. וביש"ש סתב דמקנ' רע הוא. דאין

באר הגולה

דנזקא גדול שרבים צרכין לו, פרוש, לדרש בכפיים, משום דצדף תקצב גדול לא שכיחא אלא כפי' הוא [מאירי בחידושי'ן]. וענין לציל מה שכתבנו פשם אור ורדע פנה: * ואם הניח ערוכ, מת' לטלטל וכו'. א"י לאפוקי פנה נדעת הר"קב"א שחובא בשיטה מקצצת דסבינא לה דערוכי צדפות לא מנהי נ"ך לשפת, אבל

משנה ברורה

וכתבו הפוסקים, דהוא הדין דמת' להוציא המפתח שסוגר בו האבילין או הכלים שצריך לאותו היום, אם נרא להניחו בביתו: (ו) **שָׁלָא יִגְבְּנו.** אם ישאירם במקום, אף שאינם פלים הראויים לאביל נפש. ומשמע זה מת' גספן להוציא (ו) מפתח של התבה שמשנה שם מעותיו: (ז) אם נרא להניחו שם בביתו, דכיון דלבו דואג ומצטער על זה, חשבו הוצאת המפתח צדף ענג יום טוב. ורע, היש

(ס) כמה פוסקים שחולקין על זה וסוברין דלא הדר הוצאה אלא לצדף אביל נפש משא או צדף מצדף ושאר דברים השכיחים לאותו יום, וכ"ל, אבל לא בשביל הפסד ממון, (ט) וכן הדין להחזיר' לנהג גמולתם: (י) ובפרט במקום שיהיה למסור הפלים או המפתח למי שהוא נאמן לו בביתו, דא' אסור לדר' הפלים. [ומכל מקום המתוור' שהביאם (י) ביום טוב לבית הנקנסת (יא) ומתקרא מגנבה: (יב) אף על פי שאין צריך להם עוד ביום טוב מת' להוציא: (יג) לביתו לדר' הכל, דהמירו סופן משום תהלתו, דאם לא כן לא יביאם בתהלה לבית הנקנסת: (יד) אף המתוור' שמשנה שם מקרי בבית הנקנסת, (יז) כשאין צריך להם עוד (יז) ביום טוב נכון להחמיר שלא להחזיר' לביתו ביום טוב אפלו אם יש שם חשש גנבה: (ז) **אָבָל אֶבְנִים וְכו'.** רוצה לומר, סתם אבנים שאינם מיוחדים להשפוש, דאם מיוחדים הוו להו כמו פלים: (ח) **אָסוּר.** אפלו בטלטול, וכל שפן להוציא, דלית בהו צדף היום כלל, ולכמה פוסקים חביב מלקוח על הוצאת הרשות הרבים: (ט) ואף לכרמלית יש על-כרפי' אסור דרכן: (ט) **בכדור אפלו ברשות הרבים.** רוצה לומר, אף על פי שיש צדף היום גילי להעביר ארבע אמות ממקום למקום אפלו הכי מותר: (י) דהוא בכלל טיול ושמת' יום טוב. ורש"ל כתב דבדבר תמה הוא להמיר זה, דאין בו צדף היום כלל אלא שחוק של ילדים, והנח להם, אבל לגדולים שנוהגין פו, מנהג רע הוא, דאין זה שמחה וטייל אלא שיחת ילדים וקלות ראש, ובכלא הכי אין דין זה מסקם לכלי עלמא, דרצת המספר לאסור, פמבאר לעיל בסימן שח סע"ה מה. ולענין שאר מיני שחוק, (ט) דין כמו בשפת, ומבאר לעיל בסימן שלח סע"ה ה: (י) **ואם הניח ערוכ וכו'.** רוצה לומר, שהניח ערוכי צדפות מלבד מה ששעשה תקון מבוואת בעיר, דא' מת' לטלטל ולהוציא מחצר לחצר אפלו דרך המביל, ומשמע דאם לא הניח ערוכי צדפות אסור להוציא דבר שאין בו צדף היום כלל אפלו מחצר לחצר או מבית לחצר, וענין לעיל סימן חטו בסופו ילקמן בסימן תקכח, דסתם המחבר (יז) בנדעת הפוסקים דלא תקנו ערוכי צדפות כלל ביום טוב, ומת' להוציא מחצר לחצר או מבית לחצר אפלו דבר שאין בו צדף היום כלל: (יא) ודבר זה יבא פנינו סתם בנדעת הפוסקים פנה, (יח) ולפלא שלא הניח שם פלים. ורש"ל כתב שנוהגין שלא לעשות ערוכי צדפות בערב יום טוב ונדעת המחבר, ואין לשנות מהנהגה. ומכל מקום להתחלה לשמור ערוכי צדפות בערב פסח לכל שבתות השנה יכלל גם יום טוב ויכלל יום טוב, כד' לצאח גם נדעת המתמירין: (יב) ורע, דאף הפלים ששכיחים לאביל נפש, בגין ספנים וכהאי גוונא, (ט) אם כבר גמר סעודתו ולא יצטרף עוד אליהן אסור להוליכן עמו ברשות הרבים: (יג) או בכרמלית, (כ) ויש מקלין בספנים: (יד) שמת' יודפן לו אית' פרי לחתף בו: (טא) מיהו, אם ידע לו בודאי שלא יצטרף לספין בהליכה זו, כגון שהולך לבית הנקנסת וכהאי גוונא, אסור להוליכו עמו לדר' הכל: (יא) **כל שיש לו תורת פלי.** אבל אבנים וכהאי גוונא אסור משום מקצה: **ב** (יב) שום דבר וכו'. רוצה לומר, אפלו (כ) של אביל נפש, דלא יצדף אפלו דאסור גספן לצדף עכ"ל: (כא)

שער הציין

(ו) בית יוסף בשם הגהת סמ"ק: (ח) הרא"ש ומהור"ה ומהר"ל, והסכים עמו מהרש"ל, ובשולחן ערוכ הובא שמי דעות פנה, ענין שם: (ט) ע"ז וש"א: (י) פוסקים: (יא) רש"ל ופרישה, וכן מבואר בהר"מ: (יב) הניח לנדע הממירין משום גנבה: (יג) דאם צריך להם לומר בביתו שירות ותשבחות, לכלי עלמא מותר: (יד) להחזיר' לביתו כלי חשש גנבה: (טז) רוצה לומר ביום זה, אפלו אם צריך להם ליום שני של יום טוב: (טז) כתובות דף ז בתוספות דבור הפתחיל ממוך, ענין שם, והובא דבריהם באחרונים: (טז) ענין אבניהם וש"א: (יז) פדווקא מדברי רבב המפיד בהלכות ערוכין דאין צריך ערוכ כלל, וכל מה שמת' לטלטל מת' להוציא מחצר לחצר בלי ערוכ, וכן מבואר בדברי הר"ן פסק קמא דביצה [והובא בבית יוסף בענינו]; אגם הרשב"א חולק על סע"ה וסובר פנה וסבינא לה דגם ביום טוב צריך ערוכי צדפות לכלים שאין צריך להם, פדאי'א שם בגין ומאמר הר"קב"א בסימן תכח, וישאר שם בקצת קושא על לשון הבית יוסף שם, ענין שם, וכן כתב הגר"א בענינו דלדעת הר"ה ומהר"ם והרא"ש אין צריך ערוכי צדפות אף לדבר שאין צריך כלל לאותו היום, והטעם, כיון דבד הוצאות מצוי מה שצריך לאותו יום, לא הצרכי חכמים ערוכי צדפות אף להממש שאינו מצוי, כמו שכתב הר"ן: (יח) ומאמר הר"קב"א הנ"ל: (יט) רש"ל, והובא במגן אברהם, ורע, דמה שכתבו ברש"ל חוץ לערוכ דשרי, אין הכונה חוץ לעזרת הסתם שביצרי, דהלא זה וזמה ממש לחוץ לעיר דאסור, אלא בעיר המוקפת חומה וצדף קצת אנשי סעיר בינין בערוכי צדפות וקצתן לא ערוכ, דכנה אין לפקק כל צדף משום דבמה ראשונים מקלין בלא ערוכי צדפות כלל [שולחן עזי שטימן], והדין עמו, שפן מוכח להמענין שם פנינים בים של שלמה, וסרה פנה תלת אינה אחרונים שמת' עליה: (כ) ט"ז ואלה רבה: (כא) תבני' ופשוט: (כב) לכאורה לפי דעת המחבר בסע"ה א דמת' שהתנה וכו' התנה שלא לצדף לגמרי, ליתא לדין זה, וכן הביא באג"ת בבית יוסף לעיל סימן תקיח פשם המפיד וישנה לנדע הרמב"ם, וכבר עקרו פנה במאמר הר"קב"א וכו' אהרן, והובא סנה דגם להמחבר, על כל פנים מודפן אסור הוצאה שלא לצדף כלל, והמו שצדדו בבאור הלכה בריש הסימן, אלא דלפי מה שכתבנו

